

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Sermo D. Cæcilij Cypriani Carthaginensis Episcopi, de Stella, Magis, ac
Innocentum morte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

Cum finem accepisset præclara hæc expeditio, & dimissus esset exercitus tanquam
 parta insigni victoria, rursus excitata est matrum lamentatio: & cum flendi deinceps
 eis facta esset potestas, vnaquæque sui filij membra, alia alibi colligebat cum lachry-
 mis, & violenter discissa in vnum coniungens, & quod restabat inquirens, & quod in-
 ventum erat sapè amplectens, & totum corpus in sinu imponens, valde clamabat: Hei
 mihi, fili mi, hei mihi, qui nõ ad talè spem nobis satus & productus fueras: Quomodo
 cum tãquam ramus germinãsses, & magna ornatus esses pulchritudine, & bonæ spei
 nobis pulchra prebuisses semina, repètè à meis abscessisti manibus: Exurge parumpèr,
 excute somnum, quem tibi Regis attulit inuidia: me voce imperti iucundissima: ap-
 prehende miseras mammillas eius, quæ te peperit: trahe vbera, quæ olim diligebas:
 fac ut tu pendas à collo matris. taces? quiescis? Heu me miseram, quomodo rursus
 contexam membra, quæ ensis dissecuit immaniter? Quisnam autem vterus mihi fiet
 admittere, ut sis rursus corporatus? Quibusnam verò manibus necessariam tibi ter-
 ram congeram? Quomodo autem à tua me forma separabo? Talibus fletibus com-
 pleta fuerat ciuitas, singulis singulas ad fletum incitantibus, & suã propter mortuos
 filios lamentationem, ad spectus viuentium in dies incitabat. Coronatus autem erat
 Rex tãquam propter erecta trophæa, & se existimabat adeptum esse victoriam, qualem
 nunquam antea: & cum se tãto cædis contaminãsses crimine, & sui imperij tot plan-
 tas excidisset, magnos spiritus conceperat, & de securitate maximam acceperat fidu-
 riam: nesciens homo planè stolidus, quò reciderat illa callida eius machinatio. Quem
 enim quæsiit, non potuit laqueis includere: quos verò, si fuisset adhuc sanæ mentis,
 nolisset sic afficere, malè perdidit, ipse sibi afferens exitium.

Nouus ma-
 trum plan-
 ctus.

Christus autem Dominus vniuersorum, tam sæuo nefariorum scelerum artifice,
 orbem immisit acutissimum, cum innocentium infantium animas reposuisset in si-
 num patris Abrahæ, ipse liberè proficiscitur in Aegyptum, expurgare volens arcem
 impietatis, & qui erat abditus in adytis idolorum errorem, suis radijs aperire, & red-
 dere manifestum ijs, qui iam olim decipiebantur, & diabolo luctum afferre grauissi-
 mum. Nam cum paucos Iudæorum infantes se existimãsses perdidisse propter Chri-
 stum, se illos quidè non aduertit collocasse in pratis, ut pulcherrimis, ita longè tutissi-
 mis, & nihil eos læsisse: se autem iam vidit sua nudatum tyrannide, & priuatum anti-
 quissima potestatis suæ hæreditate: Esaiæ impleta prædictione, quam ipse Christus
 in labris eius posuerat, longo antè tempore talem suum aduentum apertè signifi-
 cans, & per illius linguam clamans: Ecce Dominus sedet super nubem leuem, & ve-
 niens in Aegyptum, & soluentur manufacta Aegypti à facie eius: Eum decet gloria in
 secula seculorum, Amen.

Diuinitis
 punitur fe-
 uissimus in-
 fanticida.

Puer Iesus
 fugit in Ae-
 gyptum.

Esa. 19.

SERMO D. CÆCILII CYPRIANI CARTHA-
 GINENSIS EPISCOPI, DE STELLA, MAGIS, AC
 Innocentium morte. Habetur 3. Tomo operum eius, nunc recens
 opera D. Iacobi Pamelij recognitorum.

ARGUMENTVM.

Primum latissimè prosequitur solemnitate Epiphania historiam & mysteria, dein pro Christo In-
 nocentium martyrium, atque adeo & baptismum sanguinis celebrat: hinc eorum beatitudinem cu-
 mulatam comprobans, quod protomartyres primum in ordine sanctorum locum habeant, & secreto-
 rum confesij diuinorum propinquitate familiarissima, clementiam Dei pro nostris exorent laboribus,
 & nonnullis veniam obtineant immeritis.

NATO in Bethleem Salvatore, audita est in Ephrata eius in terris
 præsentia, & vsque ad sylvas, camposque gentium nouæ huius
 natiuitatis est fama porrecta: in Iudæa à pastoribus & Angelis pri-
 mò sunt hæc gaudia celebrata, nec multò post Arabum fines hu-
 ius rei notitia penetrauit, & incolis Sabba præclari stella luminis
 celeste numen nouis splendoribus indicauit. Erant in illis regioni-
 bus viri syderum inspectionibus assueti, qui arte mathematica vim
 dicuntur que nouerant planetarum: qui ex elementorum natura rationem tempo-
 rum metientes, astrorum ministeria certis experimentis proprijs didicerant effecti-
 bus

Stella quæ
 apparuit,
 gætibus na-
 tuitatem
 Christi in-
 dicauit.

Num. 23.
& 24.

bus assignata. Hi ex vaticinijs Balaam olim audierant stellam oriri in Iacob, & hominem in Israel, cuius fortitudo quasi rhinocerotis, ad quem in triceribus de Italia venirent, qui superarent Assyrios, & vastarent Hebræos, quo temporum nec in Iacob idolum, nec in Israel simulacrum esset. Diu homines illi huius prophætiæ proentum expectauerant, & ubi venit plenitudo temporis, orto repente nouo sidere, ad antiqua recurrentes volumina, tam testimonio muniti quàm signo, dromadis inuerti in Iudæam stella duce perueniunt. Nec potuere Palæstinæ incolas latere tanti nominis personæ: sed ubi auditum est quòd stellam indicem nati in Bethleem paruli sequerentur, Herodi noui Regis inquisitio nunciatur. Euocatis itaque Magis, rei huius ordinem cum omni diligentia sciscitatur. Audit natum in Bethleem esse paruulum, quem profitemes Regem & Deum qui de Sabba venerant, adorare & venerari festinant: intimatum est ei quod ab antiquis temporibus Moabites propheta, licet gentilis, prædixerat: & contulit cum literis gentium, sanctorum vaticinia prophetarum, quorum scripta per omne sabbatum legebantur: de quibus nulla in populo Iudeorum ambignitas erat quin rata essent, quæ illi vel asseruissent præterita, vel prædixissent futura: à fortitudine eius qui quasi vnicornis obuios penetraret, in cuius obsequium vtrices de Italia trieres in Iudææ terminos aduentarent, & vsque ad finem mundi dilatarent imperium, anxius expauit & timuit. Conturbabat quoque aliud quod in Michæa scriptum est testimonium: Quoniam de Bethleem quæ est Effrata, egredieretur paruulus, qui dominator esset in Israel, cuius egressus esset ab initio à diebus æternitatis. Cum quæ ea quæ domestici codices continebant, cum his quæ ab alienigenis dicebantur intelligeret conuenire: diuinis tentans reluctari consilijs, simulat perfidus religionis assensum, promittens Magis sese ad adorandum paruulum cum omni deuotione ilicò affuturum, cum per reuertentes certitudinem de puero accepisset. Turbatur cum Rege maligno Hierosolyma, non laratur: expauescit & tabescit & negare erubescit quod scriptura testatur. Nec minus horrendum scribarum sacrilegium quàm Herodis impietas: quia proprio Iudæi abutentes privilegio, cum visitationi diuinæ inuenirentur ingrati, causam sibi cum Herode fecere communem: cum hinc & inde impietas & infidelitas aduersus Dominum & Christum eius fremerent, & pariter in eius odio consentirent. Ecce alienigenæ à fluminibus Aethiopiæ ad paruulum Christum supplices veniunt, & filij disperforum deferunt munera, accedunt qui longè erant, & qui propè recedunt: in loco humili & suspellechile vili Rex regum & Dominus dominantium inuenitur, cognoscitur, & ab alijs adoratur. Quia verò neminem in conspectu Dei apparere vacuum antiqua lex edocet: præuaricatoribus legis abuentibus vacuis, primitiæ gentium sacramentalia munera proferunt de thesauris, & Domino aurum & odoramenta præsentant, profitentes ex ratione munerum de eo quem adorabant quid crederent, quid sentirent. In auro Regem, in thure sacerdotem, in myrrha incorruptibilem, quantum passibilem profitentur. Oblatio ista incarnati Verbi & exponit mysteria, & breui subtilique indicio vtriusque naturæ humanæ diuinæque exprimit vnitatem, quod & proprium est vnicuique, singulatim distinguens. Nam Deo patri cuius regnum & imperium suis mundum replet splendoribus, in odorem suauitatis summus sacerdos & pontifex Christus se obtulit: cuius caro passionis cremata carbonibus, incensionis suæ fragrantiam transmisit ad cælos, & vsque hodiè odor ille suauissimus in terrestri cælestique Ecclesia in deficiens perseverat. Quòd autem passibilitas quam obediens Deo voluntariè suscepit, incorruptione firmata sit: virtus myrrhæ obuians corruptioni suo probat effectu, & visibilibus ratione munerum immortalitatis solidæ constat euidentis argumentum.

Marth. 2.

bus assignata. Hi ex vaticinijs Balaam olim audierant stellam oriri in Iacob, & hominem in Israel, cuius fortitudo quasi rhinocerotis, ad quem in triceribus de Italia venirent, qui superarent Assyrios, & vastarent Hebræos, quo temporum nec in Iacob idolum, nec in Israel simulacrum esset. Diu homines illi huius prophætiæ proentum expectauerant, & ubi venit plenitudo temporis, orto repente nouo sidere, ad antiqua recurrentes volumina, tam testimonio muniti quàm signo, dromadis inuerti in Iudæam stella duce perueniunt. Nec potuere Palæstinæ incolas latere tanti nominis personæ: sed ubi auditum est quòd stellam indicem nati in Bethleem paruli sequerentur, Herodi noui Regis inquisitio nunciatur. Euocatis itaque Magis, rei huius ordinem cum omni diligentia sciscitatur. Audit natum in Bethleem esse paruulum, quem profitemes Regem & Deum qui de Sabba venerant, adorare & venerari festinant: intimatum est ei quod ab antiquis temporibus Moabites propheta, licet gentilis, prædixerat: & contulit cum literis gentium, sanctorum vaticinia prophetarum, quorum scripta per omne sabbatum legebantur: de quibus nulla in populo Iudeorum ambignitas erat quin rata essent, quæ illi vel asseruissent præterita, vel prædixissent futura: à fortitudine eius qui quasi vnicornis obuios penetraret, in cuius obsequium vtrices de Italia trieres in Iudææ terminos aduentarent, & vsque ad finem mundi dilatarent imperium, anxius expauit & timuit. Conturbabat quoque aliud quod in Michæa scriptum est testimonium: Quoniam de Bethleem quæ est Effrata, egredieretur paruulus, qui dominator esset in Israel, cuius egressus esset ab initio à diebus æternitatis. Cum quæ ea quæ domestici codices continebant, cum his quæ ab alienigenis dicebantur intelligeret conuenire: diuinis tentans reluctari consilijs, simulat perfidus religionis assensum, promittens Magis sese ad adorandum paruulum cum omni deuotione ilicò affuturum, cum per reuertentes certitudinem de puero accepisset. Turbatur cum Rege maligno Hierosolyma, non laratur: expauescit & tabescit & negare erubescit quod scriptura testatur. Nec minus horrendum scribarum sacrilegium quàm Herodis impietas: quia proprio Iudæi abutentes privilegio, cum visitationi diuinæ inuenirentur ingrati, causam sibi cum Herode fecere communem: cum hinc & inde impietas & infidelitas aduersus Dominum & Christum eius fremerent, & pariter in eius odio consentirent. Ecce alienigenæ à fluminibus Aethiopiæ ad paruulum Christum supplices veniunt, & filij disperforum deferunt munera, accedunt qui longè erant, & qui propè recedunt: in loco humili & suspellechile vili Rex regum & Dominus dominantium inuenitur, cognoscitur, & ab alijs adoratur. Quia verò neminem in conspectu Dei apparere vacuum antiqua lex edocet: præuaricatoribus legis abuentibus vacuis, primitiæ gentium sacramentalia munera proferunt de thesauris, & Domino aurum & odoramenta præsentant, profitentes ex ratione munerum de eo quem adorabant quid crederent, quid sentirent. In auro Regem, in thure sacerdotem, in myrrha incorruptibilem, quantum passibilem profitentur. Oblatio ista incarnati Verbi & exponit mysteria, & breui subtilique indicio vtriusque naturæ humanæ diuinæque exprimit vnitatem, quod & proprium est vnicuique, singulatim distinguens. Nam Deo patri cuius regnum & imperium suis mundum replet splendoribus, in odorem suauitatis summus sacerdos & pontifex Christus se obtulit: cuius caro passionis cremata carbonibus, incensionis suæ fragrantiam transmisit ad cælos, & vsque hodiè odor ille suauissimus in terrestri cælestique Ecclesia in deficiens perseverat. Quòd autem passibilitas quam obediens Deo voluntariè suscepit, incorruptione firmata sit: virtus myrrhæ obuians corruptioni suo probat effectu, & visibilibus ratione munerum immortalitatis solidæ constat euidentis argumentum.

Act. 13.

Frustrà timer Herodes natus Regis Christum, qui non venerat tollere regnū terrene. Mich. 5. Herodis calida similitio.

Mich. 5. Scribarum horrendum sacrilegium Psal. 2.

Exod. 23.

Munere, quod de Christo sentient, Magi profitentur.

Nota.

Rom. 10. Mat. 5. Psal. 16. Religiosus quisque debet cum Magis per arctam viam incedere, nec ad Herodem mundanum reuerti.

Adorato Domino Magi hilares alio tramite in suam patriam reuertuntur: quia necesse est vt qui credunt ad iustitiam, ore etiam confessi sunt ad salutem, deinde vias eligant arctiores, & se districtioribus mandatis obligent: quoniam per vias latas, descensusque præcipites itur ad inferos, per arctas verò & difficiles reditur ad superos. Propter verba laborum Dei religiosus quisque vias duras ingreditur, & iugulator voluptatum stantem ex diuerso hostem securus aggreditur. Arcta via est castitas, trames strictus humilitas: ieiunio affligi, & carnem in seruitutem redigere, scopolosa sunt semita, sed ad patriam superiorem non nisi per meatus difficiles armati milites reuertuntur. Non est tutus ad Herodem regressus: nec expedit cum his qui oderunt Deum fœdera iungere: nec de religione cum malignantibus inire consilia, quorum

SURIU

gaben
Nobis
RVIII
5

quorum familiaritas infantiam Christi studiosè persequitur: & antequàm formetur Christus in nobis, in ipso piæ conuersationis initio, vt extinguatur spiritus, & suffocetur vita iustitiæ, penitus elaborat.

Delusum se Herodes conqueritur, cum Magos alias comperit diuertisse: quia molitissimum est principi tenebrarum cum excogitatis laqueis tentatos quoslibet nocenter euasisse: & acriori inflammatus rabie, in neces innocentium debacchatur. Sic sanctorum persecutionibus tyrannus crudelis illuditur, qui dum putat perdere quos occidit, melioris vitæ statum eis procurat: & quod ille in perditionem molitur, hi videntur pro beneficio, quibus lucra vitæ perpetuæ per hæc momentanea damna celeri compendio acquiruntur. Ecce paruuli isti, quos hostis natura, pietatis inimicus, bestialis sæuitia, inaudita crudelitatis monstrum Herodes occidit, subito fiunt martyres, & dum vice Christi, & pro Christo auulsi à matrum vberibus detruuncantur, testimonium quod necdum poterant sermone, perhibent passione: & sufficit causa testimonio, licet nondum eloquio distinguatur. Ilicò spiritus infantilis vasculi receptaculum deferens, iam non tenelli corporis ætatisque nouitiæ tempore tenetur: sed ab illis infantilibus coagulis anima expedita, adepta rationis & intellectus plenitudinem in occursum Christi festinat: à quo militiæ suæ quarens stipendium, ad iucis & pacis æternæ præmittitur gaudia: & Epiphaniæ solennia in cælestibus celebrat, nec in stellæ alicuius lumine, sed in ipsa claritate diuinæ præsentia gloriatur. Acta est natiuitatis solennitas sursum iubilantibus Angelis, deorsum ex ore infantium & lactentium laus est perfecta, resonantibus vsque ad calos victoria tubis: & versus est paruulorum vagitus in gaudium, & luctus in iubilum, sequente non stellam, sed Agnum exercitu innocentium, & baiulante gloriosissimi triumpho solenne vexillum. Nec potuit mundus inficere nupèr agonem ingressum infantilem exercitum: & pedes qui nondum lutum calcauerant, vrgens citatusque transitus non est passus vllis foribus inquinari: sed in ipso vitæ initio tota illa innocua phalanx, sine vllò integritatis detrimento, ad solidioris vitæ translata est gloriam. Et quæ expectari poterat annorum elapsu rationis discretio, repente nullis iam ætate illa temporibus subiecta, omnis consummationis reperit finem, & casuum accidentium mutabilitates enasit. Euigilauerunt sensus quos sopor infantia opprimebat: displosisque palpèbris intuiti lucem, in momento affecti sunt, quæ pacificis & mundo corde debe-

Sæuit in infantium neces Herodes facarius.

Infantes nò sermone sed passione Christi p-fessi sunt.

Apoc. 14.

Matr. 5.

Sæcti innocentes in ordine sancto rum, proto-martyrum habet locu.

Apoc. 14.

Sæcti innocentes primitiæ baptismi sanguinis baptizatorum martyrum.

En habes hic consecratione aquæ baptismi. Gen. 1. Baptismus sancti spiritus.

beatitudinem: & ascendentes per omnium virtutum gradus sine doctrinæ humanæ exercitio cumulatam inuenere mensuram: ita vt in ordine sanctorum protomartyres primum habeant locum, & secretorum consilij diuinorum, propinquitate familiarissima clementiam Dei pro nostris exorent laboribus, quos vsque hodiè infestus Herodes persequitur, quorum sanguine & morte diabolus delectatur. Hi itaque à cunabulis in cælum translati facti sunt superni Capitolij senatores & iudices, non nullis veniam obtinentes immeritis: assistuntque, miserationibus & vltionibus diuinis, sed sapius Agni, quem quocunque ierit prosequuntur, mansuetudine, quam ira vel furore vtuntur. Hi nupèr cruore lacteo loti, primitias baptismi martyrio consecraverunt, tradentes posteris formam, vbi necessitatis articulus exclusit moram, non minus ad lauacrum animæ sanguinem efficacem, quam sanctificatas verbis solennibus aquas, maximè cum nec sanguis hoc elemento careat, sed aquarum motu per totum corporis alueum fluat. Spiritus verò sanctus & aquis & sanguini superferetur, qui subiectos sibi fouet & abluit: quo baptizante idem occisio quodmersio operatur, qua extinctam peccati vitam virtutemque emortuam vtriusque rei continet sacramentum. Ipse enim est qui vel hoc, vel alio modo, quicumque est ille modus, baptizat, & ad idem referatur quod pura fide agitur per Christum Dominum nostrum.

VITA